

el personatge

Jordi Camí

Director general del Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona i de la Fundació Pasqual Maragall

“Ara l’Alzheimer es detecta massa tard, quan ja hi ha símptomes”

Camí, pensatiu, davant del Parc de Recerca Biomèdica. “La societat ha d’entendre que és important implicar-se en ciència”. MANOLO GARCIA

El gestor “El coneixement científic no pot quedar restringit a l’esforç de les administracions públiques”
L’investigador “L’Alzheimer no es resoldrà amb projectes de curt termini”
El mag “La màgia és una fàbrica d’il·lusions que utilitza la ciència”

MÒNICA L. FERRADO

Al seu ordinador hi ha oberta una finestra atapeïda d’e-mails. L’arrossega amb el ratolí i, per sota, descobreix amb entusiasme una web en què escolta jazz: “Boníssima, la tinc tot el dia”, diu Jordi Camí. La música estimula parts del cervell molt vinculades amb les emocions i els records. I en el cas de Camí, el jazz li recorda els seus orígens terrassencs, encara que fa molts anys que viu absorbit per “la Barcelona biomèdica”.

Vostè ha impulsat projectes molt importants. Per què es complica ara la vida amb un nou repte?

El Parc de Recerca Biomèdica ja està fet, camina i funciona. Realment, la Fundació Maragall és una aventura complicada: no hi ha res fet, s’ha de pensar molt i el context econòmic és molt advers. Però estic molt il·lusionat. Quan Maragall va anunciar la seva malaltia, va crear una oportunitat, i Barcelona té l’espai per fer-la realitat. M’engresca, és un projecte que busca talent molt innovador. Si es tractés de fer un altre centre clàssic de recerca en neurociències, probablement jo no m’hi hauria vist implicat, perquè no em motiva. A més, el projecte també compleix una segona premissa: no ens volem finançar només amb recursos públics: volem implicar tot el sector privat, els filantrops.

un lloc

Menorca

una cançó

una afició

La màgia

Als països anglosaxons hi ha una gran tradició de mecenatge. Al Regne Unit, per exemple, gairebé tota la recerca en càncer és finançada per la filantropia. Per què aquí costa més?

És una qüestió lligada a la cultura protestant, que fa que hi hagi aquesta necessitat de devolució a la societat. De totes maneres, a Catalunya hi ha una gran tradició filantròpica, sobretot lligada al món de la cultura. Estem batallant perquè entenguin que és igual d’important implicar-se en projectes científics.

Com els convenç?

L’Alzheimer és un repte descomunal. Cada cop vivim més anys, hi ha més malalts. No ho podem sostenir. Quan intentem aixecar recursos, el missatge implícit que donem és que és una malaltia molt injusta, que ens pot passar a tots. Imagina’t que després d’una llarga vida se’t comencen a fondre els ploms des del punt de vista cognitiu. Quan la malaltia avança, acabes vivint amb una persona que no et reconeix.

S’evitarà si s’arriba a diagnosticar abans?

Ara es detecta massa tard, quan ja hi n’ha símptomes, però sabem que hi ha signes que comencen abans. Només que fóssim capaços d’actuar per ajornar cinc anys l’inici del

símptomes, el nombre de persones afectades per l’Alzheimer es reduiria a la meitat. La malaltia comença majoritàriament a partir dels 65 anys i, com més tard apareix, menys anys es conviu amb ella. Per això ara estem preparant el programa de recerca en diagnòstic precoç, que compta amb el suport de La Caixa. Formarem una cohort de milers de persones amb familiars amb Alzheimer o demències, als quals farem proves cada 5/10 anys per detectar quan comencen els signes que hi ha molt abans que n’apareguin els símptomes. L’Alzheimer no es resoldrà amb projectes científics de curt termini. Necessitem temps i observar què passa.

Es renuncia a curar, doncs?

Bé, curar, curar... Qui diu que no? Però tot té les seves etapes. Primer, necessitem entendre millor aquesta malaltia o aquest conjunt de malalties. Abans de tenir instruments per curar l’Alzheimer, serem capaços d’aturar-lo.

Ara se’l coneix més com a gestor. Com a investigador, quin és el seu centre d’interès?

Quan estudiava medicina a la Universitat Autònoma de Barcelona, vaig anar a parar al departament de farmacologia i drogues d’abús, una àrea a la qual he dedicat molts anys de recerca, i no tant pel problema de les drogues en si, sinó pels seus efectes sobre el cervell. El món de les neurociències sempre ha estat el meu.

També l’apassiona la màgia.

Hi dedico el meu temps lliure i, si puc, procuro anar un cop l’any a algun congrés de mags.

Què fa un científic en un congrés de mags?

És que la màgia és ciència. Entre altres coses, és una fàbrica d’il·lusions que es fan mitjançant tecnologies i metodologies basades en el coneixement científic. De tota manera, la meua afició neix perquè sempre m’han interessat molt els temes d’ètica i bones pràctiques en ciència i m’han pertorbat molt les persones que venen miracles i ensarronen la gent fent creure que tenen poders sobrenaturals. És una utilització deshonestament de la màgia. El món de l’il·lusionisme i de la màgia és un món de gent honesta i de gent que no fa servir aquestes tecnologies per enganyar i prendre el pèl.

En aquests temps difícils, seria fantàstic poder fer servir la màgia per aconseguir recursos per a la fundació?

[Riu] He de deixar molt clar que una cosa no té res a veure amb l’altra. —